

4667, 26347

Stutthof

Muzeum Stutthof
w Sztutowie

„Miałem taki zwyczaj w życiu,
że zawsze byłem ostatni, na końcu...”

IZYDOR ANDRZEJEWSKI

Ur. 1919 w Kocanowie, gm. Pobiedziska



1. Ojciec Izydora jako żołnierz
w okresie I wojny światowej

2. Izidor Andrzejewski w czasie nauki
w szkole, Poznań, maj 1939 r.

Rodzina utrzymywała się z rolnictwa. Ojciec był wójtem w Pobiedziskach. Od 1937 roku Izidor uczył się w Liceum Technicznym w Poznaniu.

Latem 1939 roku w ramach praktyk trafił do przedsiębiorstwa kolejowego w Kościerzynie. 1 września 1939 roku znajdował się na stacji w Wielkim Kacku, gdzie był świadkiem walk ze zbliżającymi się wojskami niemieckimi.

Aresztowany przez Wehrmacht w Gdyni 14 września 1939 roku w ramach prowadzonej wówczas przez niemieckie wojsko tzw. „Akcji Oczyszczania” miasta z „elementów niepożądanych”.



3. Polacy aresztowani w Gdyni (na zagonie miasta
przez wojska niemieckie, wczesień 1939 r.)

4. Oboz Stutthof, 1940 r.

Przez dwa tygodnie wraz z innymi zatrzymanymi mężczyznami sprzątał miasto, bezpośrednio potem przewieziony został do obozu w Nowym Porcie w Gdańsku. Głównym zajęciem więźniów w tym czasie było porządkowanie terenu Westerplatte zniszczonego w wyniku intensywnych walk. Jeszcze w Nowym Porcie Izidor otrzymał numer więźniarski 4667. „Pierwszy raz w obozie siedziałem „na ochotnika”, przez własną lekkomyślność...”



Schorowany i wycieńczony od stycznia 1940 roku przebywał w obozie macierzystym w Stutthofie. W kwietniu 1940 roku przeniesiony wraz z grupą 300 więźniów ze Stutthofu do podobozu w Elblągu, gdzie przebywał przez rok pracując przy różnych budowach. Ze Stutthofu - niespodziewanie dla siebie - zwolniony został 30 kwietnia 1941 roku.

Po zwolnieniu nakazano mu pracę w fabryce beczek w Gdańsku. Już jesienią 1941 roku związał się z konspiracją – został zaprzysiężony do gdańskiego batalionu Polskiej Armii Powstania. Aresztowany przez gestapo w związku z rozbięciem organizacji 1 października 1943 roku. Miesiąc po zatrzymaniu przewieziony do Stutthofu, gdzie otrzymał swój drugi numer więźniarski tego obozu – 26347 i czerwony trójkąt więźnia politycznego.



5. April w Stutthofie, jesień 1939 r.

6. Oklewaną kartę obrotową więźnia Izydora Andrzejewskiego wypracowaną w czasie jego długiego pobytu w Stutthofie.

W obozie Izidor dłuższy czas pracował w komandzie leśnym oraz w grupie rąbającej drzewo na opał dla załogi SS. Następnie, dzięki pomocy kolegów, pracował przy składaniu broni w obozowych warsztatach rzemieślniczych. W Stutthofie mieszkał na bloku 8, gdzie blokowym był znany sadysta Wacław Kozłowski.

Evakuowany ze Stutthofu 25 stycznia 1945 roku wraz z kilkunastoma tysiącami innych więźniów. Marsz Śmierci przetrwał wraz z małą, pięciosobową grupą kolegów dzięki wzajemnej solidarności oraz poczynionym wcześniej zapasom żywnościowym. Wyzwolony w czasie ewakuacji 12 marca 1945 roku przez wojska polskie i radzieckie.

Po wojnie skończył szkołę techniczną rozpoczętą jeszcze w 1937 roku. Przez wiele lat pracował w stoczniach w Gdańsku i Gdyni. Działał aktywnie w związkach kombatanckich. Od 1979 roku na emeryturze. Obecnie mieszka w Gdyni.

„Ja zawsze miałem szczęście – przez całe życie...”

4667, 26347

„Miałem taki zwyczaj w życiu, że zawsze byłem ostatni, na końcu...”

Izydor Andrzejewski

Ur. 1919 w Kocanowie, gm. Pobiedziska

Rodzina utrzymywała się z rolnictwa. Ojciec był wójtem w Pobiedziskach. Od 1937 roku Izydor uczył się w Liceum Technicznym w Poznaniu.

Latem 1939 roku w ramach praktyk trafił do przedsiębiorstwa kolejowego w Kościerzynie. 1 września 1939 roku znajdował się na stacji w Wielkim Kacku, gdzie był świadkiem walk ze zbliżającymi się wojskami niemieckimi.

Aresztowany przez Wehrmacht w Gdyni 14 września 1939 roku w ramach prowadzonej wówczas przez niemieckie wojsko „akcji oczyszczania” miasta z „elementów niepożądanych”.

Przez dwa tygodnie wraz z innymi zatrzymanymi mężczyznami sprzątał miasto, bezpośrednio potem przewieziony został do obozu w Nowym Porcie w Gdańsku. Głównym zajęciem więźniów w tym czasie było porządkowanie terenu Westerplatte zniszczonego w wyniku intensywnych walk. Jeszcze Nowym Porcie Izydor otrzymał numer więźniarski 4667. „Pierwszy raz w obozie siedziałem »na ochotnika«, przez własną lekkomyślność...”

Schorowany i wycieńczony od stycznia 1940 roku przebywał w obozie macierzystym w Stutthofie. W kwietniu 1940 roku przeniesiony wraz z grupą 300 więźniów ze Stutthofu do podobozu w Elblągu, gdzie przebywał przez rok, pracując przy różnych budowach. Ze Stutthofu - niespodziewanie dla siebie - zwolniony został 30 kwietnia 1941 roku.

Po zwolnieniu nakazano mu pracę w fabryce beczek w Gdańsku. Już jesienią 1941 roku związał się z konspiracją – został zaprzysiężony do gdańskiego batalionu Polskiej Armii Powstania. Aresztowany przez Gestapo w związku z rozbięciem organizacji 1 października 1943 roku. Miesiąc po zatrzymaniu przewieziony do Stutthofu, gdzie otrzymał swój drugi numer więźniarski tego obozu – 26347 i czerwony trójkąt więźnia politycznego.

W obozie Izydor dłuższy czas pracował w komandzie leśnym oraz w grupie rąbiącej drzewo na opał dla załogi SS. Następnie, dzięki pomocy kolegów, pracował przy składaniu broni w obozowych warsztatach rzemieślniczych. W Stutthofie mieszkał na bloku 8, gdzie blokowym był znany sadysta Wacław Kozłowski.

Ewakuowany ze Stutthofu 25 stycznia 1945 roku wraz z kilkunastoma tysiącami innych więźniów. Marsz Śmierci przetrwał wraz z małą, pięcioosobową grupą kolegów dzięki wzajemnej solidarności oraz poczynionym wcześniej zapasom żywnościowym. Wyzwolony w czasie ewakuacji 12 marca 1945 roku przez wojska polskie i radzieckie.

Po wojnie skończył szkołę techniczną rozpoczętą jeszcze w 1937 roku. Przez wiele lat pracował w stocznicach w Gdańsku i Gdyni. Działał aktywnie w związkach kombatanckich. Od 1979 roku na emeryturze. Mieszkał w Gdyni. Zmarł w 2012 roku.

„Ja zawsze miałem szczęście – przez całe życie...”

1. Ojciec Izydora jako sanitariusz w armii niemieckiej w okresie I wojny światowej.
2. Izydor Andrzejewski w czasie nauki w szkole, Poznań, maj 1939 roku.
3. Polacy aresztowani w Gdyni po zajęciu miasta przez wojska niemieckie, wrzesień 1939 roku.
4. Obóz Stutthof, 1941 rok.
5. Apel w Stutthofie, jesień 1939 roku.
6. Obozowa karta obrachunkowa więźnia Izydora Andrzejewskiego wystawiona w czasie jego drugiego pobytu w KL Stutthof.